

STRIP UMJETNOST THE BEST OF THE BEST

BOSSONA

Godina VIII Zima 2022 Cijena 20 KM/10 Eura, 75 kn, 1200 SD Broj 11

Fernandez
Štepanoff
Maurović
Zsigmond
Žimonić
Burian
Jones
Toppi
Hozo

Ajanović
Dulibić
Fančović
Balta
Kruščić
Mesihović
Mujkić
Pavlović

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK
Alija BALTA

SUPERVIZOR
Midhat AJANOVIĆ AJAN

LEKTOR
Nada SALOM

PRIJEVOD
Branka BERBERIJAN OLIVARI

LAYOUT & DTP
Alija BALTA

E-MAIL
revija.bosona@gmail.com

IZDAVAČ
VIŠE OD STRIPA,
Antuna Hangija 121,
Sarajevo

COPYRIGHT
VIŠE OD STRIPA
Autori stripova

CIJENA
20 KM/10 eura

ŠTAMPA
DOBRA KNJIGA, D.O.O. Sarajevo

DISTRIBUCIJA
AGARTHI COMICS, Sarajevo
STRIPOVI NA KVADRAT, Zagreb

SARADNICI U OVOM BROJU
Istvan Zsigmond, Majo Pavlović, Midhat Ajanović,
Veljko Krulčić, Marko Fančović, Frano Dulibić,
Jimmy Stepanoff, Salmedin Meshović, Andrew Jones

SAVJET LISTA
Sergej KAROV, Midhat AJANOVIĆ, Zoran
ĐUKANOVIĆ, Marko FANČOVIĆ, Vanja EICHBERGER

ŠTAMPANO UZ PODRŠKU

Ministarstvo
kulture i sporta
Kantona Sarajevo u Bosni i Hercegovini
Ambasada
Republike Češke
u Bosni i Hercegovini

SARAJEVO, 2022.

S A D R Ž A J

1 Neki novi vjetrovi...
Alija BALTA

2 Impresum/Sadržaj

4 Dževad Hozo, velikan bh. (ex-yu) i sv.
Admir MUJKIĆ

14 Lirski striper
Midhat AJANOVIĆ AJAN

18 Dragulj maga stripa
Alija BALTA

19 "Opsada"
Krešo NOVOSEL/Andrija MAUROVIĆ

30 Zdenek Burian - velikan primijenjene umjetnosti
Alija BALTA i Marko FANČOVIĆ

44 "Tarzan" / Bosonin izbor ilustracija/
Zdenek BURIAN

48 Kockica koja nedostaje

50

Ilirik
Salmedin MESIHOVIĆ

51

"Batanov ustanak" / Čovjek niotkud (1)
Jimmy STEPANOFF

68

Eksploatacija
Salmedin MESIHOVIĆ

69

"Batanov ustanak" / Čovjek "srebrnih" planina (2)
Jimmy STEPANOFF

86

Sergio Toppi - Maestro "blues šrafure"
Alija BALTA

87

"Novo svanuće"
Sergio TOPPI

103

Škola (crtanja) stripa / Torzo
Majo PAVLOVIĆ

107

"Zora & Hibernauti" (9/10)
Fernando FERNANDEZ

125

Satirični list "Kerempuh"
Frano DULIBIĆ

136

Fadil Hadžić - mag printanog i vizualnog
medija / Veljko KRULČIĆ

150

Simbol generacije
Midhat AJANOVIĆ AJAN

156

"Epitaf" i oko njega
Krešimir ZIMONIĆ

162

Bibliografija / Stripografija / Animografija
Krešimira Žimonica

164

"Kronike"
Krešimir ZIMONIĆ

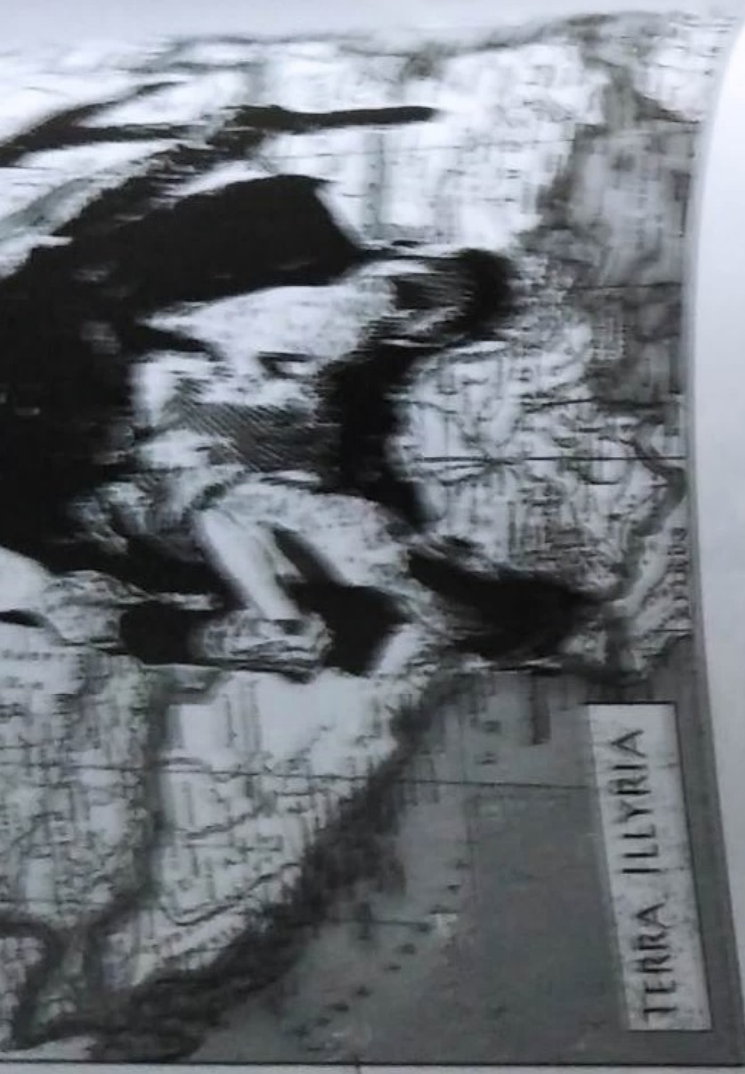

U prvom epizodu
strip-serijala
"Batonov nestanak"

Ilirik

PIŠE
Šimunović
MEŠTROVIĆ

AUTOR
CRTEŽA
Jimmy
STEPANOFF

Nulte godine nove ere, ilirske zemlje su se nalazile u okvirima Imperije kojom je vladao August, prvi rimski car koji je na ruševinama stare Republike stvorio moćni i funkcionalni državni sustav. Osvajanje ilirskih zemalja započelo je dva stoljeća ranije, još u vrijeme stare Republike, ali se zbog snažnog otpora ilirskih naroda odvijalo sporo. I tek je u vrijeme Augusta imperijalna granica postavljena na rijeci Dunavu, a Iliri priznali vrhovnu vlast Rima.

Od jadranske obale pa sve do Dunava prostirala se provincija Ilirik, sa sjedištem u gradu Saloni (današnji Solin kod Splita). Namjesnika provincije je postavljao direktno August i za našu provinciju taj namjesnik je morao dolaziti iz reda rimskog najvišeg, senatorskog staleža. Pored Salone, u provinciji Ilirik su bili bitni i sljedeći gradovi: Naron (Vid kod Metkovića), Skardona (današnji Skradin), Sirmijum (današnja Sremska Mitrovica), Siskija (Sisak), Epidaurum (Cavtat), Skodra (Skadar). Ilirski narodi su bili organizirani u autonomne teritorijalne i upravne oblasti koje su Rimljani zvali *civitates*.

U provinciji se nalazio veliki broj domorodačkih *civitates*, od kojih su najvažniji i najveći bili oni od Delmata (područje zapadnobosanskih kraških polja i primorja od rijeke Krke pa sve do Heregovine), Mezeja (dolina rijeke Sane), Japoda (od Kvarnera do srednjeg Pounja), Liburni (od Istre do...

Oserijati (sjeverna Bosna oko ripskog Kolapijana (oko rijeke Kupe), Jasi to su slavoniji). Svaki ilirski narod je imao svoj totem vezan najčešće za određene životinje kojih su izvodili i svoga imena. Delmatima totem ovce, Desitijati totem ovna, Bimari žabe. Ilirske *civitates* nisu imale pravo na samostalnu vanjsku i vojnu politiku, niti kovati zlatni i srebrni novac, bile su obavezane izmiriti Imperiji direktne (*tributum*) i indirektno (*vectigalis*) poreze i da šalju mladiće u imperijalnu vojsku.

Prije ulaska u imperijalne okvire Iliri, imali su živjeli u priobalju, nalazili su se na granici između Grke, Rimljane i Orijentalce na ilirskom kulturnog razvika. Uglavnom su bili utvrđenim naseljima na vrhovima brežuljaka i planinskih zaravni koja se danas nazivaju ilirski planjaci. Do danas je otkriveno na hiljadu ilirskih gradova od kojih su neke bile i iznimno velike i sa monumentalnim zidinama. Ilirska grana je bilo stočarstvo, poselili su narodi su imali vjerovanja baš u životinje a najčešći kultovi su im bili kultovi zmija i božanstva zaštitnika.

Rimljani su zaposjeli ilirske zemlje iz izvora metalnih ruda. Zlatna i srebrna su su...

Atom

Ustanak

Rola i produkcija:
ALIJA BACIĆ

Črtež / sinopsis, scenarij/
© JIMMY ŠTEPANOVIĆ

Štampični saradnik
© ALMEĐIN MEŠHOVIĆ

© 2022. BOSONA

Epizode:
Štranač / Čovjek niotkud /
Čovjek "srebrnik" planina

Uz drugu epizodu
strip-serijala
"Batonov ustanak"

Eksplotacija

PI-E

Šiljakin
ME=HONK

U okviru rimske provincije Ilirik nisu bili izvršeni samo ilirski narodi, nego i oni koji su bili keltskog porijekla, kao što su Skordisci, Taurisci i Boji. Pojedini ilirski narodi su se nalazili u drugim upravno – teritorijalnim oblastima Imperije. Tako su Histri, pokoreni skoro dva stoljeća ranije i već romanizirani, nalazili se u okviru Italije. Dardanci su pripadali provinciji Meziji, a Taulanti i Desareti provinciji Makedoniji.

U prvo vrijeme, nakon oficijelnog proglašenja (16. januara 27. god. p. n. e.) Augusta za „Prvog građanina“ (princepsa) imperija rimskog naroda, provincija Ilirik se prostirala samo u dinarskom brdsko – planinskom području i dijelu panonskog bazena. Zato je Rimska država pokrenula osvajачke poduhvate i u Panoniji. Ova sjeverna oblast provincije Ilirik je konačno potčinjena 9. god. p. n. e. nakon ratnih kampanje kojima je zapovijedao Tiberije, stariji sin Augustove treće supruge Livije iz njenoga ranijeg braka sa senatorom Klaudijem Neronom. Ali u vrijeme ratovanja u Panoniji, i Iliri sa juga su bunili više puta, a čak su privremeno uspjeli osloboditi i Salonu. Nakon predaje Panonije, umirili su se i Iliri u dinarskom pojasu.

Rimska uprava nad provincijom Ilirik zasnivala se na dobro organiziranoj eksploataciji resursa. Prvo su pod svoju upravu stavili rudnike u kojima su zapošljavali jeftinu domaću radnu snagu. Sirovina koja je odlazila u Italiju, vraćala bi se kao skupi obrađeni materijal. Rimska država je svu zemlju za koju domorodci nisu mogli dokazati da pripada nekome ili nisu proglašavali državnom imovinom, je penzionirala.

zaostaliim načinom privređivanjima nije cirkuliralo dosta gotovog novca. Imperijalna administracija se nije bavila ove činjenice i zahtijevala je da domorodci izmiruju u gotovom novcu. Pošto je malo u opticaju, a morao se imati ka izmirile obaveze prema Imperiji, nova je "skup". Da bi se došlo do određenog iznosa, moralo se dati mnogo više robe u grčkim, španskim, maloazijskim i provincijama. Rimska Imperija se zadovoljenom i slobodnom tržištu, što je promućurni i sposobni trgovci i (ponajviše iz Sirije i drugih bliskozemalja) da počnu dolaziti u Ilirik i jeftiniju robu. To je dovelo do sloma zanatstva i trgovine koje su vodili duma. Uz sve to, provincijska administracija je podložna i korupciji. Svi ovi razlozi su naglom osiromašenju ilirskog stanovništva samo jačalo nezadovoljstvo prema imperijalnoj vlasti i doseljnim strancima.

Rimska vlast je vršila regrutiranje domorodaca u oružane snage Imperije i slanje u borbene jedinice razasute od obala Adriatskog mora do obala rijeke Tigris, i od rijeke Rona sve do Sahare. Početkom 6. god. n. e. ovlastio Tiberija, koji je u osvajanju i njegov usvojeni sin i nasljednik, osvajanje kraljevstva Mađarske pružalo na području današnje Austrije i sjeverne Bavarske.

Batonov ustanjak

Čovjek
"srebrnik"
planina

© BOSONA 2022.

